

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 11 0 U 031590 23 Uvp
Banjaluka, 28. novembra 2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Svjetlane Knežević, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Božane Vulić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi tužioca M.M. iz B., koga zastupa punomoćnik Čedomir Jungić, advokat iz Banjaluke, protiv rješenja tuženog Ministarstva finansija Republike Srpske, broj: [...] od 21. aprila 2022. godine, u predmetu prinudne naplate poreza i sporednih poreskih davanja, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 031590 22 U od 20. januara 2023. godine, u sjednici vijeća održanoj 28. novembra 2024. godine, donosi

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom se uvažava tužba i uvodno označeni akt tuženog poništava, te obavezuje tuženi da tužiocu nadoknadi troškove spora, u ukupnom iznosu od 1.700 KM, u roku od 30 dana. Osporenim aktom se odbija žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Poreske uprave, Područnog centra Banjaluka, broj: [...] od 17. novembra 2021. godine, te odbija zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka. Prvostepenim rješenjem se određuje prinudna naplata, na osnovu izvršnog poreskog računa, broj: [...] od 3. avgusta 2020. godine, radi naplate novčanog potraživanja po osnovu neizmirenih poreskih obaveza prema tužiocu kao poreskom obvezniku, u iznosima na ime glavnog duga, sa kamatama od 31. decembra 2020. godine do 17. novembra 2021. godine, te troškova postupka prinudne naplate u visini od 5% ukupne obaveze, ali ne manje od 50 KM i to: Poreza na nepokretnosti za poreski period od 1. januara 2020. godine do 31. decembra 2020. godine, glavnog duga od 74,73 KM i zatezne kamate od 7,20 KM, ukupno 81,93 KM, troškova postupka od 50 KM, ukupno 131,93 KM, sa 0,03% kamate dnevno na glavni dug, umanjen za iznos troškova prinudne naplate, od 18. novembra 2021. godine, do isplate poreskih obaveza i 5% troškova postupka prinudne naplate na doračunatu kamatu, kao u dispozitivu rješenja.

U obrazloženju pobijane presude sud ocjenjuje da nije osnovan prigovor tužioca da prvostepeno rješenje nije mogao potpisati D.S.. U upravnom spisu se zatiče ovlaštenje pomoćnika direktora V.P. od 6. oktobra 2020. godine, kojim ovlašćuje D.S., privremeno raspoređenog na radno mjesto Načelnika Odjeljenja naplate za fizička lica, takse i kazne u Područnom centru B., počev od 6. oktobra 2020. godine do isteka privremenog rasporeda, za potpisivanje i ovjeru službenih akata iz djelokruga Područnog centra, za čiju izradu je nadležno

Odjeljenje naplate za fizička lica, takse i kazne. Dalje navodi, okolnost da je u rješenju upotrijebljen termin „zatezna kamata“, umjesto „kamata“, nije od uticaja na zakonitost osporenog akta, jer je obračun kamate izvršen u skladu sa članom 60. Zakona o poreskom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 78/20, u daljem tekstu: Zpp), pa za tužioca i pored tehničke greške za koju je tuženi dao obrazloženje, nije nastupila šteta, u smislu pogrešnog obračuna kamate. Tuženi je dao odgovor i na žalbeni navod da u rješenju nije precizirano na koji poreski period se odnosi glavni dug od 74,73 KM. Isto tako, uz pozivanje na član 56. Zpp, tuženi je pojasnio redosljed plaćanja poreskih obaveza. Međutim, osporeni akt je nepravilan, iz razloga što nije odlučeno u skladu sa članom 83. stav 1. i 2. Zpp, koji propisuju da su službena lica koja vode prvostepeni i drugostepeni poreski postupak dužna da po službenoj dužnosti paze na zastarijevanje, te u slučaju da se utvrdi da je nastupila zastarijevanje određenih obaveza, Poreska uprava te obaveze otpisuje u cjelosti. Ukazuje da se na zastaru u poreskom postupku pazi po službenoj dužnosti. Isto je bilo propisano članom 74. ranijeg Zakona o poreskom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/11, 108/11, 67/13, 31/14 i 44/16, u daljem tekstu: raniji Zpp). Kako je iz uplate od 149,45 KM od 7. avgusta 2020. godine, zatvoren dio dospjelih i neplaćenih poreskih obaveza tužioca za 2015. i 2016. godinu, imajući u vidu rokove zastare iz člana 70. ranijeg Zpp, koji se primjenjivao do 13. avgusta 2020. godine, kada je stupio na snagu Zpp, organi uprave su prilikom odlučivanja bili dužni da utvrde da li je eventualno nastupila zastara naplate potraživanja iz 2015. i 2016. godine, o čemu vode računa po službenoj dužnosti, a nisu. Iz ovog razloga, pravilnost i zakonitost osporenog akta se ne može ispitati, pa su ostvareni razlozi za poništenje akta iz člana 10. tačka 1) i 4) Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS).

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tuženi osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. ZUS. Tuženi citira član 56. Zpp i navodi da je uvidom u poresku karticu tužioca utvrđeno da je imao dospjelih neizmirenih poreskih obaveza koje datiraju prije dospelosti poreskih obaveza za 2020. poresku godinu, pa da je primjenom ovog člana, prvo računato izmirenje ranijih obaveza, a ne kako je tužilac naveo da je podmirio poresku obavezu iz 2020. poreske godine. Uvidom u analitičku karticu evidentiranih obaveza i uplata za period od 1. januara 2015. do 27. januara 2022. godine, ustanovljeno je da je uplatom iznosa od 149,45 KM od 7. avgusta 2020. godine, zatvoren dio dospjelih i neplaćenih poreskih obaveza za 2015. godinu i 2016. godinu, po poreskim računima za te godine. Iako je tuženi sudu dostavio analitičku karticu, sud je propustio da utvrdi da su poreski računi kojima se naplaćuju prema navodima suda zastarjele poreske obaveze, kreirani po prijavi poreskog obveznika tek 24. jula 2019. godine. Proizlazi da nije mogla zastupiti zastara utvrđivanja, niti zastara prinudne naplate ovih potraživanja, te dostavlja poreske račune za 2015. i 2016. godinu. Smatra da je pogrešan navod da su organi propustili da paze na zastaru poreskih obaveza po službenoj dužnosti. Kako nije nastupila zastara, postupljeno je u skladu sa članom 56. stav 2. Zpp. Nakon utvrđenja da nije nastupila zastara, kako utvrđivanja, tako i zastara prinudne naplate, o tome se nisu izjašnjavali u upravnim aktima. Sudu je dostavljena analitička kartica, pa je mogao utvrditi da nije nastupila zastara. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda ukine ili preinači, tako da se tužba odbije kao neosnovana.

Tužilac u odgovoru osporava navode zahtjeva i navodi da tuženi pobija presudu isključivo zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, što nije dozvoljeno. Uz zahtjev je tuženi priložio veći broj novih dokaza, iako nije dopušteno da se uz zahtjev dostavljaju novi dokazi. Podneskom od 2. oktobra 2024. godine, tužilac obavještava ovaj sud da je prvostepeni organ donio zaključak o obustavi postupka prinudne naplate poreza broj: [...]

od 13. oktobra 2022. godine, pa da je očigledno da tuženi nema pravni interes za izjavljivanje zahtjeva za vanredno preispitivanje presude.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud odlučuje kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je prvostepeni organ tužiocu izdao poreski račun od 3. avgusta 2020. godine za porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, u ukupnom iznosu od 149,46 KM, kojim je odredio da poreska obaveza sa dospijećem 30. septembra 2020. godine, iznosi 74,30 KM, te poreska obaveza koja dospijeva 31. decembra, iznosi 74,73 KM. Tužilac je poreski račun primio 3. avgusta 2020. godine, te 7. avgusta 2020. godine, uplatio cijeli iznos od 149,46 KM i na uplatnici naznačio da je uplatio porez na nepokretnosti za 2020. godinu. Uplatu je izvršio u skladu sa instrukcijom za plaćanje koja je navedena na poreskom računu. Proizlazi da je u roku izmirio cijelu obavezu poreza na nepokretnosti za 2020. godinu. Imajući u vidu činjenično utvrđenje, organ rješenjem o prinudnoj naplati od 17. novembra 2021. godine, na osnovu poreskog računa od 3. avgusta 2020. godine, za porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, određuje prinudnu naplatu, na način naprijed naveden. Osporenim aktom se žalba odbija, uz obrazloženje da je neosnovan prigovor da je tužilac izmirio poresku obavezu za 2020. godinu, te da je prvostepeno rješenje pravilno. Tuženi ukazuje da je uvidom u poresku karticu utvrđeno da je tužilac imao dospjelih neizmirenih poreskih obaveza prije dospelosti poreskih obaveza za poresku 2020. godinu, pa da je pravilno primjenom člana 56. Zpp, prvo računato izmirenje ovih obaveza, a ne kako tužilac navodi da je podmirio poresku obavezu iz 2020. godine. Uvidom u analitičku karticu evidentiranih obaveza i uplata za period od 1. januara 2015. do 27. januara 2020. godine, ustanovljeno je da je uplatom iznosa od 149,45 KM od 7. avgusta 2020. godine, zatvoren dio dospjelih i neplaćenih poreskih obaveza za 2015. godinu, po poreskom računu za 2015. godinu i dio dospjelih i neplaćenih obaveza za 2016. godinu, po poreskom računu za 2016. godinu, pa da je žalba neosnovana. Presudom se tužba uvažava i osporeni akt poništava, iz naprijed navedenih razloga.

Pobijanom presudom se pravilno uvažava tužbu i poništava osporeni akt, ali ne iz razloga koje je dao sud nižeg stepena, već iz sljedećih razloga:

Odlučne činjenice za rješenje stvari su: Prvostepeni organ je 3. avgusta 2020. godine, izdao poreski račun tužiocu za porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, u iznosu od 149,46 KM, s tim da dio poreske obaveze u iznosu od 74,30 KM, dospijeva 30. septembra 2020. godine, a drugi dio od 74,30 KM, dospijeva 31. decembra i da je tužilac poreski račun primio 3. avgusta 2020. godine, 7. avgusta 2020. godine, uplatio cijeli iznos od 149,46 KM i na uplatnici naznačio da plaća porez na nepokretnosti za 2020. godinu.

Kod ovakvog činjeničnog utvrđenja, osnovan je prigovor tužioca da je tuženi odlučio pogrešnom primjenom materijalnog prava, s obzirom da je prvostepeni organ nakon što je tužilac u roku i u cjelosti izmirio porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, pokrenuo postupak prinudne naplate i rješenjem odredio prinudnim putem naplatu poreza koji je plaćen.

U konkretnom slučaju, nema uslova za primjenu člana 56. Zpp, koji propisuje da poreski obveznik, prilikom uplate, određuje koju vrstu poreske obaveze ili sporednog poreskog davanja plaća, bez naznačavanja perioda za koji se plaća obaveza (stav 1.); raspored uplaćenog iznosa vrši se redoslijedom, prvo iznos poreza prema roku dospijeća za plaćanje, počev od najranije dospjele obaveze za plaćanje, a zatim kamata na iznos poreske obaveze (stav 2.); u postupku

prinudne naplate raspored naplaćenog iznosa vrši se redosljedom: troškovi postupka, doprinosi, ostali glavni dug, te iznos kamate (stav 3.).

Iz odredbi navedenog člana proizlazi da se iste mogu primijeniti kada poreski obveznik prilikom uplate ne odredi koju vrstu poreske obaveze plaća i za koji period se odnosi, u kom slučaju se vrši raspored uplaćenog iznosa prema redosljedu plaćanja poreskih obaveza, kako je propisano u ovom članu. Međutim, tužilac je poreski račun za porez na nepokretnosti za poresku 2020. godinu, u cjelosti blagovremeno platio 7. avgusta 2020. godine i jasno odredio da plaća porez na nepokretnost za poresku 2020. godinu, zbog čega tuženi nije mogao ovu uplatu drugačije računati, već samo onako kako je tužilac naznačio na uplatnici.

Iz iznesenih razloga, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakovitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev odbija, na osnovu člana 40. stav 1. ZUS.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Svjetlana Knežević

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić